

quia in illis non confidimus, cum idololatricam fiduciam suam in Idolis suis collocarent. Ex Theologia.

Deveo et Imagines ab Ecclesia probari.

Devotio, que habetur erga quendam Beatissimam Virginis, vel Sanctorum imagines, que miraculosa feruntur, itis, que a nobis dicta sunt, non adferantur. Hæc devotio non ideo probat populos in his confidere imaginibus, ac arbitrari illis esse virtutem supernaturalem. Ut Imago enim Jesus Christi, vel alicujus Sancti, per cujus occasionem Deus ali- quod miraculum operatus est, miraculosa vocetur: s. Ecclesia non patitur, ut palam exponatur, nisi veritas miraculorum authenticè cogita fuerit ab Episcopis. 2. Ecclesia non credit hæc simulacra, vel imagines esse principium horum miraculorum, neque in illis aliquam esse virtutem; servat eas solum cum reverentia tamquam monumenta bonitatis, & Omnipotentis Dei. Ita Israelitæ solide religiosi servabant olim cum reverentia Virgam Aaron, & æneum serpente in memoria miraculorum, que Deus per hæc instrumenta fuerat operatus. 3. Sperat Ecclesia, aspectum harum imaginum revocantem in mentem populorum miracula, que per illas Deus operatus est, animatum eorum fidem, etque persuasurum ut ferventiores preces adhibeant, que in ipsos pertrahere valeant novos effectus protectionis Dei per merita Jesu Christi, & per intercessionem Sanctæ Virginis, aut aliorum Sanctorum. 4. Non patitur Ecclesia, vota his imaginibus nuncupari, atque in illis quempiam confidere. Earum prototypi invocantur; in uno tantum Deo confiditur. 5. Sperat Ecclesia Sanctam Virginem, vel Sanctos, qui his in locis probata tribuerunt specimina suæ protectionis, non cessaturos a conferendis beneficiis, ubi supplices ad orandum illos mortales accesserint. 6. Si quis fidelium per ignorantiam hujus rei lapsus fuerit in excessum aliquem, vel si quis irreperit abusus, hic ab Ecclesia non probatur, sed precipit Pastoribus ut illos corrigant, & populos doceant, quid credendum sit de hujusmodi devotionibus. Idem.

Sententia S. Augustini de miraculis que sunt ad summos Sanctorum aliorumque pra illis.

Cultus qui adhibetur Sanctis non oppositur cultui qui debetur Deo.

Responsio criminatio- nis Protestan- tium contra idola.

Sanctus Augustinus in Epistola quadam palam inquit, negari non posse id quod quotidiana probatur experientia, Deum ad Sancti alicujus tumulum ea operari miracula, que ad aliorum sepulcra non operatur: Et huic innoxia Fundam- ento ait, se misisse Nolam ad Sancti Felicis tumulum ad elucidandum factum, de quo orta erat contentio inter duos Cleri sui Ecclesiasticos; & ibidem ait, famam percrebuisse, Mediolani ad Martyrum monumenta fieri consuevisse mira- cula, que in Africa ad aliorum Sanctorum sepulcra non fiebant; & narrat unum ex illis. Idem.

Cultus, quem præstamus Sanctis, lyptanis, & imaginibus eorum, ut esse cultus, quem Deo præstamus: neque enim Sanctos adoramus, sed honoramus tantum; quia fideles sunt servi Dei, amici ejus, & opera gratia illius. Itaque honor, in quo illos habemus, refertur ad Deum; vel ut dicam melius Deum honoramus in Sanctis. Inquit procul dubio aliquis, Sanctos a nobis invocari, ideoque reddi a nobis honorem illis, qui Deo uni debetur: quandoquidem Sanctus Paulus ait: quomodo invocabunt, in quem non crediderunt? Hinc sequitur, inquit, quod sicut non nisi in Deum credendum est, ita unum illum esse invocandum; qua in re ajo duplex invocationis genus esse distinguendum. Primum est, quo il- lum, quem precamur, respicimus tamquam Esupremam, & quod per se ipsum nobis conferre potest quod ab eo petimus. Deus unum hoc modo potest invocari; & de hac in- vocatione loquitur Sanctus Paulus in loco memorato. Alterum autem invocationis genus est per quod oramus aliquem tamquam acceptum Enti summo, atque ab illo pendentem, qui ab illo omnia possit obtinere nobis, quibus indigemus. Ita Sanctos invocamus, quia credimus, illis nihil esse, quod non proveniat a Deo, & si dicimus ipsos nobis aliqua con- ferre bona, intelligimus id fieri propter preces, quas pro nobis offerunt Deo; ideoque invocamus Deum, & Sanctos modo longe alio: Deum precamur, ut ipse ea nobis con- cedat, quibus egemus; precamur Sanctos, ut Deum orent pro nobis, secundum Sancti Pauli exemplum, qui sæpe se se fidelem precibus commendabat. Liber cui titulus: Reli- gionis Apologia.

Protestantes nobis objiciunt, nos invocare Sanctos, qui in Cælis sunt, supponentes esse illis perfectionem, quam Scri- ptura Sancta uni tribuit Deo, scilicet cognitionem rerum, que inter nos sunt, atque etiam nostrarum cogitationum, ideoque nos creatis rebus honorem Creatoris conferre, quod complexit idololatricam. Sed respondemus illis cognitionem Dei infinite superare cognitionem Sanctorum; Deum quidem cognoscere omnia per se, Sanctos vero ea tantum scire, que Deus illos scire permittit. Adversarii quidem nos negant Divinæ Providentiæ ordinem requirere, ut pro Fidelibus, qui nobiscum in terris versantur, & nos inde bo- nos effectus expectent. Credunt Deum hoc oblectari commer- cio; & caritate, quam invicem alii erga alios exercent; cur autem nolunt aliquo ordine Providentiæ, fideles qui in Cælo sunt, cognoscere preces, quibus ipsi precamur, ut servent sanctum hoc commercium, & caritatis exercitium, quoniam eisdem non acceptum esse non potest. Respondere circa blas- phemiam nequeunt, a Deo huic ordinem institutum non fuisse. Quomodo vero illum noluisse probant, quandoquid-

dem dignatus est Prophetis, atque Apostolis plura aperire secreta? Sanctis in Cælo nonne magis favet Deus, quam olim favorit Prophetis, & Apostolis super terram? Cre- tum Scriptura docet; Sanctos in Cælo præstare Deo pre- ces nostras; eos de peccatorum conversione gaudere, & Na- tiones moderari: Hinc inferre possumus, Deum efficeret, ut Sancti cognoscant preces, que ab hominibus ad illos diri- guntur. Idem.

Inutile est, dicit aliquis, invocare Sanctos, neque enim liquet: utrum illi nostras preces audiatur; sed quid fecimus ipsi, Sanctus Augustinus ait, utrum generatim effundant pre- ces Deo, pro invocantibus se, quemadmodum ipsi oramus pro Defunctis quos videamus illos, & quia sciamus quid agant, vel ubi sint? Præterea, non desunt nobis rationes va- lidae, ut credamus Sanctos cognoscere preces, quas illis diri- gimus. Si nihilominus illi eas minime norunt, satis est, quod videat Deus nostram humilitatem, & cum preces nos- tras nobis non satis perfectè videatur, nos cupere, ut præci- bus Sanctorum roborentur, quas Deo nostris longe acce- ptiores esse putamus. Denique cum illi reperitur caritate, atque experti fuerint quam difficile sit semet salvare, orant illi saltem generatim pro omnibus hominibus; itaque cum illi invocantur, idem est ac orare Deum, qui sinit se flecti precibus, quas Sancti pro nobis fundant in Cælo, quod pro- culdubio, non est inutile. Dicitur cum Sacrosancta Triden- tina Synodo, bonum esse, atque utile invocare Sanctos, qui regnant in Cælo. Hæc ratio non debet ad sanctam hanc præ- xim amplectendam impellere. Invocamus illos tamquam ami- cos Dei, qui per vinculum Caritatis, quod cum nobis ha- bent, sua interesse putant petere per Jesum Christum illa, quibus indigemus, præsertim vero cælestia, & virtutes, quod nos illuc adducunt. Verum tamen est, nonnullos non deesse, qui credant Sanctorum invocationem adeo utilem esse nostræ salutis, ut putent se deprecatorum recitantes Corol- lam, vel gestantes Scapularium, vel preces quædam Beate Virginis, aut Sanctis fundentes, facile, ac certos salvos factum iri, quin Divinæ legis mandata exequantur; sed qui- dam etiam inveniuntur, qui abutuntur hisce praxibus pie- tatis, que per se quidem sanctissimæ sunt; verum non re- bus omnibus abutuntur? Non ne abutimur auro, ferro, ar- gento, igne, terra, Sole, aliisque rebus creatis? Precibus, Sacramentis, Bibliis &c. Quid ergo reliquum fieret, si essent auferenda ea, quibus aliquis abuti potest? Si quis illis abu- titur, plures illis ad salutem utuntur utiliter. Prohibendus ea tamen, sed hæc harum rerum abusus, & usus relinquendus.

S. Augustini sententia in eos, qui ce- nent inurite esse colere Sanctos.

Quia imo pugnaverit imaginum cultum.

Autoritas Patrum de Imaginum cultu.

S. Gregorius redarguit Episcopos, qui nonnullas imagines fecerunt.

illi audendum non fuisse, quod ante se nemo ausus esset Episcopus, vel Sacerdos; effectum esse superbie reprobare, quod ab aliis poterat; illum simplici populo crispasse li- brum, que erudiri poterit, & alere pietatem suam, aude- re eadem imagines; aliud esse adorare picturas, & aliud venerari id, quod per picturas exhibetur; illic non petri- tum fuisse ea, que hominibus erudiendis proderant, non autem illis ad adorandum fuerant proposita; antiquitatem non immerito imagines recepisse; illum rem esse nimium adfectatæ singularitatis, rejectis id, quod illi receperant. Septima etiam Epistolam suam scribit ad Secundinum: Misimus tibi imagines, quas a nobis petisti, quandoquidem petito tua nobis accidit perjuranda, quia ex toto corde id queris, quod representant. Scio enim te non petere Imagi- nem Salvatoris nostri, ut ipsam Imaginem colas; sed ut il- lam contemplatur memineris Dei, & illum ardentius dili- gas. Institutio Catholica Parisiæ Curia.

Quid dicitur de Imago.

Quomodo heretici pro- fiantur in pro- hibentur imagines.

Secundum Nicænum Concilium ex trecentis, & quinquaginta Episcopis compositum anathemate ferit eos qui Idolum, & Imaginem unum, & idem esse putant; cum alterum quidem verum a Deo sit, alterum vero permisum, Unde facile est inferre non imagines, sed prævum abutimur imaginum prohi- beri. Sed inter Christianos nullum peccatum est idololatricæ periculosius, que magis metuenda erat in Israelitis, quibus tantum licet tantum esse periculum, imagines quædam erant permittæ, ut ex Scriptura innoscit. Cur ergo post sit idololatricæ in cultu Imaginum Domini nostri, quam in reti- nendis, & atollendis illis Pontificum, Imperatorum, Regum, parentum, & confanguineorum, nec non amicorum nostrorum? Idem.

Calvini, ac Protestantium mens non fuit omino imagines interdicendi, sed auferendi tantum abutimur, qui in plures transferre locos obrepant in usu eorum; & cum quædam fuerant, non inde factum fuit, quia male consentur; sed quia nonnulli crediderunt imagines esse eas proferre delere, quam abutuntur tollere dicentes, hæc de causa Regem Ezechi- am contrivisse æneum serpente, quia filii Regem adora- bant illum, quasi numen aliquod; cui hodierna quoque die

cultus adhiberetur, si verum esset imagines adorari, que- madmodum Israelitæ Serpente adorabant, acque alia fa- perisset ratio prohibendi adeo stultam idololatricam, nisi illas auferendo. Fatebuntur omnes Imaginem Jesu Christi Cru- cifixi mentem nostram ad ipsam atollere. Imagines Sancto- rum esse populo, ac rudibus documento. Non inficiantur magnum esse discrimen inter idolum, & imaginem; idolum enim representat id quod non est, imago verum id exhi- bet, quod est. Institutio Catholica Parisiæ Curia.

Honorare, & Adorare longissime distat; quamvis hæc verba in Scripturis passim promiscue adhibita occurrant. Unus Deus est adorandus proprie loquendo; & si adoratio alteri cupiam rei applicetur, veluti cruci, clavis, lanceæ, vestimentis ejus, id fit, quia ibi est Deus ipse, & imaginatio nostra præsentia ejusdem percipitur. Hæc præces pietatis ad id nobis proponuntur; ideoque jure in nobis reprehende- retur cultus, quem præstamus imaginibus, nisi referretur ad personam eandem, quam representant; & quia illas dedi- cavit Ecclesia tamquam Signa Sancta, & Sacra; ut per illa populus edoceatur, & ad pietatem permoveretur. Præterea cum proferuntur coram imaginibus, id accidit eo modo quo Abraham sub quercu Mambre, cum adoravit illum, qui sibi representabatur per tres Angelos, vel quo Moyses adoravit Angelum ad se Dei verbum loquentem in Monte Sinai, vel quo Spiritus sanctus adoratus fuit sub figura Columbe, & ignearum linguarum; & in hoc sensu Calvinus cum Sæcra- ribus suis tenetur fateri veritatem, quia agnoscit imaginem Dei in Arca fœderis, & docet, hoc signum datum fuisse fili- liis Israel, non ut remoretur, ac figneret eorum cogitatio- nes; sed ut illius ope, & subsidio spiritaliter attolli posset in Deum; quod non abuduit ab Ecclesie doctrina, & Phi- losophi sententia afferentis uno, eodemque motu imaginatio- nem ferri ad imaginem, & ad rem quam representat. Luth- erus probare cupiens fidem suam de Imaginibus, ita loquitur. Docemus Sanctorum monumenta, Tempia, Aras, Nomina, & Imagines esse adorandas, ut per illorum exempla excitemur ad perseveranda mala eadem, que ipsi perierunt; & si alio modo coluntur, hæc mera superstitio est, & Idololatria. Idem.

Honorare & adorare quomodo differant, & quomodo hæc iactentur.

DE SACRAMENTIS IN GENERE.

M O N I T I U M.
In omnibus Cæremoniis, que observantur in Catholica Ecclesia, maxime communis, & necessaria procul dubio ad administratio, atque receptio Sacramentorum, eorum vero præsertim, de quibus fideles erudiendi sunt, & quorum Pastores doctrinam tradere magis tenentur, ut Tridentinum docet Concilium. (Sess. 7.) Quomodo non dubitatur de absoluta necessitate, quam habent Christiani plurimum ex his Sacramentis, & de utilitate, que inde ab aliis percipitur; pariter persuasum nobis esse oportet de prærogativa Ecclesie Romanæ hæc in re super ceteras sectas, que sibi vindicant Ecclesie Nomen; quia Romana tantum illa omnia recipit, & administrat.

Agimus in hoc Titulo de Sacramentis generatim; nam quamvis in Bibliotheca Concionatorum suffus egerimus de sin- gulis Sacramentis, de Baptismo in Tomo primo Moralium, de Ordine, & iis que pertinent ad Sacerdotium, & Eccle- sificum statum, in Tomo tertio; de Matrimonio ibid. de Sacramento Penitentia in Tomo primo ubi de Confessione fuit sermo, de Eucharistia in Tomo secundo Mysteriorum Domini nostri; de Extrema unctione in Tomo secundo Moralium, ubi locuti sumus de preparatione proxima ad Mortem: evitabimus quam diligenter, ne quid semel dictum, recoquatur; nobisque satis erit loqui de singulis, quatenus referentur ad eum modum, quo Ecclesia illa consuevit administrare, & ali- quos tantum morales considerationes proponere. In Confirmationis Sacramento dumtaxat diutius immorari sumus, quippe ex eo uberius percipi fructus potest, & ejus officia minus nota sunt, & explorata.

DE SACRAMENTIS IN GENERE.

Salvator non solum Auctor est Sacramentorum, quia in- stituit illa, & quia nobis illa promeruit Sanguine suo, sed incessanter fit etiam Auctor eorum in actuali pro- ductione admirabilium effectuum eorum, quatenus Deus, & quatenus homo. Tamen Jesus Christus, qui semper opera- tur hos effectus immediate per se, non vult illos per se- folum operari; sed utitur etiam ministerio illius, quem pro hoc munere Ecclesia constituit, & hoc illud est, quod adeo commendat statum, ad quem sublati esset per Sacerdotium, o Presbyteri. Et sane per hoc cum Redemptore cooperamini ad amaram Sanctificationem; per hoc vestrum est illis in- ferorum portis obtinere, cum jamjam illas erant prolapsu- ri, & illis Cæli portas aperire, que clausæ erant, per hoc in manibus habetis omnes gratias thesauri, quorum mini- mus gradus sine ulla comparatione pretiosior est, quam sex- centi Mundi. Nam quidquam est admirabilius? Jesum Chris- tum uti velle operam in ministerio adeo divino, post- statibus Angelis, quibus multo melius videtur convenire? Fateri Sacerdoti de Sacramentorum officis.

Producit Deus admirabiles effe- ctus in Sa- cramentis, & per mi- nistros suos operatur.

Actores Sacramenti nomine obligationem illam significari vo- luerunt, cum jurati aliquo servititio vinculo obstringimur, ex quo jurandum, quo se milites fidelem operam repu- blicæ præstituros pollicentur, Sacramentum militare dictum est: atque hæc frequentissima hujus vocabuli significatio apud illos videtur fuisse. Verum apud Latinos Patres, qui res di- vinas scriptis tradiderunt. Sacramenti nomen aliquam rem sa- cram, que in oculo latet, declarat; quemadmodum Græci ad eandem rem significandam mysterii vocabulum usi sunt: in eam vero sententiam Sacramenti vocem accipiendam esse, intelligimus, cum ad Ephesios scribitur: ut notum faceret vobis Sacramentum voluntatis suæ: deinde ad Timotheum: Magis- trum est pietatis Sacramentum; Præterea in libro Sapientie: Nesci- unt Sacramenta Dei: quibus in locis, & aliis multis, licet animadvertere; Sacramentum nihil aliud nisi rem sacram, abundant, atque occultam significare. Quare Latini doctores signa quædam sensibus subjecta, que gratiam, quom efficiunt, simul etiam declarant, ac veluti ante oculos posuit, sacra- menta commode appellari posse existimant. Quamquam ut Diyo Gregorio placet, ob id sacramenta dici possunt, quod divina virtus sub rerum corporearum tegumentis occulte sal- lutem efficiat. Ex Caschismo Tridentini Concilii.

De Sacra- menti signi- ficatione, & definitione.

Verum præter nominis notionem, que hæctenus declarata est, rei etiam vis, & natura diligenter investiganda est, & quid Sacramentum sit, fidelibus aperiendum. Sacramenta enim ex genere earum rerum esse, quibus salus, & jus- titia comparatur, dubitare nemo potest. Sed cum multæ rationes sint, que ad hanc rem explicandam aptæ, &

Sacramenti definitio ex D. Augusti- no.

accommodari videntur, nulla tamen planius, & dilucidius...

Quae cum ita se habeant; Sacramentum ad hoc rerum...

Quare ut explicatius, quid Sacramentum sit, declarare...

Verum ad rectam Sacramentorum usum docendum nihil...

Altera vero causa est, quod animus noster haud facile...

subiecta instituit, quibus cum quasi pignoriibus obligatum...

Tertia causa fuit, ut illa tanquam remedia, ut festis...

Quarta etiam accedit causa, cur Sacramentorum institutio...

Magna deinde vim habent Sacramenta non solum ad...

Primum igitur explorandum est rem sensibilem, quae...

Addenda autem erant verba ad materiam, ut aptior...

Hic accedunt caeremoniae, quae tamen praetermitti sine...

Sacramenta sunt symbola rerum invisibilium...

Alia definitio Sacramentorum in genere.

Ostantur Deum potentiam suam in Sacramentis...

Idem sentitur argumentum.

Sacramenta sunt remedia ad salutem...

De Sacramentorum necessitate.

Sacramenta non solum coniungunt virtutibus...

De materia & forma Sacramentorum.

Sacramentum quoddam est, quod dicitur...

cura, & diligentia adhibenda erit, ut fideles vim caeremoniarum...

Sequitur, ut Sacramentorum etiam numerus explicetur, quae...

Illud vero maxime animadvertendum est, quamvis omnia...

Deinceps videndum est, a quo haec Sacra, & divina My-

Sequitur quidem Deum Sacramentorum auctor, & dispensator...

rant: ita ut gratia fructum nulla res impedire possit, nisi...

Neque vero Pastores, alii Sacramentorum Ministri, cum...

Sed iam his rebus explicatis docendum erit, quomodo...

Quocirca, ne ulla unquam huius Effectus dubitatio in...

Estis igitur, quae de prioribus Sacramentorum Effectu...

De nomine, necessitate, & praesentia caeremoniarum.

Sacramenta sunt omnia, quae ad salutem...

De Anthonio & Ministro Sacramentorum.

Ministri illi, qui sunt...

Grave fecerit est ad ministrare Sacramenta in actu peccati.

De Sacramentorum effectibus.

Effectus Sacramentorum...

Discrimen inter Sacramenta...

si ea

in ea cum antiquis Sacramentis conferamus, præter quam quod plus efficaciam habent, & utilitate uberiora, & sanctitate augustiora esse videntur. Ex eodem.

Tria sunt Sacramentorum characteres imprimenda.

Alter vero Sacramentorum Effectus, non quidem omnibus communis, sed trium tantummodo proprius Baptismi, Confirmationis, & Ordinis sacri, est character, quem animæ imprimunt. Nam cum Apostolus ait, Unctis nos Deus, qui & signavit nos, & dedit signum Spiritus in cordibus nostris: voce illa signavit, non obscure characterem descripsit; cuius proprium est aliquid signare, & notare. Est autem character veluti insignis quoddam animæ impressum quod deleri nunquam potest, eique perpetuo inhæret: de quo ita apud Sanctum Augustinum scriptum est. An minus forte Sacramenta Christiana, quam corporalis hæc nota, qua scilicet Miles insignitur, poterunt? illa namque Militi ad militiam, quam deseruisset revertenti, non nova imprimitur, sed antiqua cognoscitur, & approbatur. Jam vero character hoc præstat, tum ut apti ad aliquid Sacri suscipiendum, vel præagendum efficiamur, tum ut aliqua nota alter ab altero internoscatur. A Baptismi quidem characterem reddamur idonei, & eo propterea fidelis populus a gentibus, quæ fidem non colunt, distinguatur. Idem autem in characterem Confirmationis, & Sacri Ordinis licet cognoscere: quorum altero veluti Christi Milites ad ejus nominis publicam confessionem, & propugnationem, ac contra insitam nobis hostem, & spiritualia nequitia in Cælestibus armamus, atque instruimus, simulque ab iis, qui nuper baptizati, tamquam modo geniti infantes sunt, discernimur; alter vero tum potestatem Sacramenta conficiendi, & ministrandi conjunctam habet, tum eorum, qui ejusmodi potestatem præditi sunt, a reliquo fidelium coetu distinctionem ostendit. Tendenda igitur est Catholica Ecclesiæ regula, qua docemur; tria hæc Sacramenta characterem imprimere, neque ullo unquam tempore iteranda esse. Tridentini Concilii Catechismus.

Quid eiebat in Fidelibus Sacramentorum reverentiam.

Hæc sunt quæ generatim de Sacramentis tradenda erant, in cuius argumenti explicatione, Pastores duo potissimum efficere omni studio conentur. Primum est, ut fideles intelligant, quanto honore, & cultu, & veneratione hæc divina, & Cælestia munera digna sint: alterum vero, ut quoniam a Clementissimo Deo ad communem omnium Salutem proposita sunt, iis pie, & religiose utantur, atque ita Christianæ perfectionis exardescant desiderio, ut si Poenitentia præsertim, & Eucharistia saluberrimo usu aliquando carant, plurimum damni se fecisse existimant. Hæc autem sunt, Pastores ad quos pertinet, si quæ de Sacramentorum divinitate, & fructu supra dicta sunt, auribus fide-

lium sæpius inculcabunt, primum a Domino Salvatore nostro, a quo nihil nisi perfectissimum proficisci potest, instituta esse: præterea cum ministrantur, Spiritus sancti intima cordis nostri permeant efficacissimum numerum præsto esse: deinde admirabili, & cæta curandarum animarum virtute prædita esse: tum, per ea immensas illas Dominica passionis divitias ad nos derivari. Postremo vero offendunt, totum Christianum ædificium firmissimo quidem lapidis angularis fundamento inniti, verum, nisi verbi Dei prædicatione, & Sacramentorum usu denique fulciantur, magnopere verendum esse, ne magna ex parte labefactum concidat. Ut enim per Sacramenta in vitam suscipimur: ita hoc veluti pabulo alimur, conservamur, augemur. Ex eodem Catechismo.

Distinguenda sunt Sacramenta; alia enim ex illis Sacramentis mortuorum vocantur, quia proprius eorum effectus in eo situs est, quod vitam illis reddunt, qui erant mortui spiritualiter per peccatum; hæc autem sunt Sacramenta Baptismi, & Poenitentia. Quinque reliqua Sacramenta vivorum dicuntur, quia in eorum receptione supponunt spirituales vitam gratiam in recipiente; cum propriis eorum effectus sit roborare, nutrire, & conferre potestatem consecrandi Corpus Jesu Christi, vel aliquid Ministerium Ecclesiæ, curandi animæ vulnera, vel gratiæ vim conferendi, cuius opem in matrimonio conjuges sustinere possint onera, quæ illis adjecta sunt &c. Quæ omnia supponunt vitæ gratiam in anima Sacramenta hæc recipientium. Ex Theologis.

Ex dictis facile est cognoscere, duo esse genera obligationum in Pastoribus, quod pertinet ad hæc proflus Cælestia Sacramenta; quorum primum est, ut semper sint dispositi ad illa digne dispensanda; alterum vero, ut disponent populos ad illa recipienda. Sacramenta jure optimo vocantur panis vitæ, & spiritus, Cibus cum pane vitæ, & intellectus. Quatenus sunt panis vitæ, qui Minister est, debet esse in vita gratia ad illa distribuenda: & quatenus sunt panis spiritus, oportet, ut cognoscat bonum, quod continent, ut illa applicet opportune. Minister non minus facere debet, ut Sacramenta digne recipiantur a populo suo, tamquam panis vitæ, & spiritus; ad id requiritur, ut populus calleat modum recipiendi illa sancte, & cum iis dispositionibus, quæ afferenda sunt; præterea quæritur, ut cognoscat eorum excellentiam, originem, characterem, & effectus: Quod in Sacra Tridentina Synodo statutum est; Sacramenta administrantur prius illorum nomina, & usum pro suscipiendum capere explicent. (Sess. 24.) Negligere hæc documenta adeo necessaria, hoc esse obijcere Mytheria facerrima gravissima irreverentia, & maximo contemptui. Pater Segneri.

Sacramentorum distinctio.

Officia Ministrorum, qui erudit debent populos, eosque disponere ad recipiendum Sacramenta, ut oportet.

Multiplex huius Sacramenti ceremoniarum essentia, quæ nos gratiam ferunt, ut omne vitæ nostræ spatio.

In Baptismo recipimus gratiam uberrimam, & copiosam, quæ nos penitus devoverit Deo.

Gratia Baptismi imprimi in animas nostras ineffabilem characterem.

Christiani qualitas omnibus in nobis mundum præferenda.

Tutissima probandi ratio, & aliquid esse Christianum est confortitas cum J. C.

dam, cum illam de manu Dei accepimus integerrimam? Heu! Tantum abest, ut illam ornaverimus, & nitidiores effecerimus, ut multiplici criminum numero eam sedaverimus. Abbas de Jarry in Sermonibus de Conceptione.

Omnes ceremoniarum, quibus utitur in Baptismi Sacramento nobis ostendant necessitatem nosmet amovendi a sæculi vanitatibus, quibus renuntiare debemus, ut nosmet præbeamus fideles gratia, quam recepimus. His ceremoniis docemur, animas nostras esse debere puras per aquam insulam capitibus nostris, incorruptibiles per sal immisum in os nostrum: omnia vota, cogitationes, affectus nostros respondere debere sollempni huic abrenuntiationi, quam omnibus sæculi pompis mittimus eorum ministerio, a quibus presentamur. Perfecto, character, quem Sacramento Baptismi imprimi in animabus nostris, sufficit, ut illas Deo jucundas efficiat, quemadmodum Militis titulus sufficit tempore pacis, ut qui hoc vocatur nomine, privilegii eidem inhærentibus perfruantur; sed eo modo quo, S. Augustinus ait, cum bellum exardescit, & hostes sunt in conspectu, character iste non solum inutilis est, sed etiam sanctus generatibus illum, qui muneribus suis perfungantur, neque prodest nisi ut plestantur transiuge, ubi inveniuntur extra militiam, cui nomen dedere: ita per anni ignorantia, & infirmitatis, quibus nondum nobis licet cognoscere inimicos nostros, & quibus nobis vires non suppetunt ad capiendâ arma, quæ nobis dedit Deus ad decertandum; Christiani character sine ulla cooperatione nostra efficit, ut bonis illi inhereribus perfruarur. Sed simulac per ztatem cognoscere possumus periculosos mundi impetus nos reducere festinantis; inevitabile nobis officium est omnibus viribus in aciem descendere, quod nisi præsterimus, Christianorum titulus nobis cedit in notam infamiam. Abbas de Jarry in Sermonibus de Conceptione.

Gratia, quæ nos prævenit in Baptismo, gratia plena est, & copiosa, quæ nullam admittit partitionem. Hæc sese per totum hominem effundit; Sanguis Agni animam eluit, & corpus. Utrumque sancta contagione fuerat conquinatum, utriusque labe deleta fuerunt exteriori, & interiori christumate. Fit ergo integra regeneratio. Post Baptismum renascitur homo totus recens, in quo nihil veterum affectionum debet permanere. Hoc significant ceremoniarum, quæ Baptismum concomitantur. Postquam puer oblatu Deo in ara, ductus fuit ex aqua, in quam fuit immerfus, ut doceatur de transitu, qui illi faciendus est de peccato ad gratiam, alba induitur veste, ac cereus manibus ejus inseritur. Dei Minister, a quo in Ecclesiâ sinum recipitur, postquam illum cogit, ut sollempni Mundo, & quæque per se nuntium mitteret; per hæc sensibilia admonet Symbola, ipsam in posterum omni labe vacuum esse debere, vitæque ducere integerrimam; sicut radii omnes ex ea face emanantes, æque refugunt, atque usque ad ejus consummationem fulgebunt, ita omnes actiones, & cogitationes illius, emittere debere vividum lumen sine defectu, atque obscuritate. Sermo Secundus Accademis anni 1677.

Ignorare oporteret prima Religionis elementa, ut nesciremus, quamvis Baptismi ceremoniarum pertransant, quod illa significant, relinquere characterem, qui non deletur, æternumque manet: Carnem esse infirmam, cupiditates violentas; concupiscentiam nos in malum pertrahere, mundum nihil inausum relinquere, ut nos fallat; demonem nihil præmittere, ut nos perdat; ex quo facti sumus Christiani, non esse nos ulterius juris nostri: ad Deum spectare; divinum gerere characterem, quem dedecorare non possumus, citra sacrilegium, & scelus nefarium. Ex eodem sermone.

Christianum esse, est esse Jesu Christi servum; & profecto aliquando in mundo, ac Romæ potissimum, profana titulus orbis Metropoli, titulus hic distinguebatur ab aliis titulis, qui unice innuntiant, vel naturæ bonis, vel humanæ celsitudini. Est Jesu Christi servum prima dignitas est, quam Gentium Doctor jactat; qualitas augusta, & præferenda etiam honori Sancti ministerii, quod sine humilitate, sine fidelitate veri servi cedit in dedecus, & probrum Concionatoris, Pastoris, Apostoli: qualitas præferenda magnificis titulis, aures obtudentibus Principis, Magni, Monarchæ, Imperatoris; quoniam in Morte hæc omnia magna nomina inania sunt, & statim in tumulo evanescent. Qualitas Christiani, famuli Jesu Christi, sola in altera vita nobiles facit; hic unus titulus est, ut æternum regnemus in Cælo. Quæ consolatio illis omnibus, quibus in hoc mundo nullus est nitor, nulla amplitudo, nulla generis prerogativa? Non omnes esse possunt Reges; Servi Jesu Christi omnes esse possunt. Quænam infamia est, nullum movere lapidem, ut hunc titulum mereamur? Pater Croiset in Affectibus exercitiis.

Christiani estis, ut dicitis, sed quomodo vos tales esse probatis? Num quia magnificum hoc nomen defertis? Num quia educati fuistis in hac Religione, quæ Christiana vocatur? Hæc mera est illusio; eo quod hoc nomine vocamini, quod in Christianorum societate versamini, non ideo estis Christiani. Tutorum regula ad hoc dignoscendum, utrum Christiani sitis, est vitam ducere proflus oppositam. Hoadry Bibl. Concil. Theol. de Myster. Tom. V.

illi, quam ducitis. Etenim haberi ne potest probatio magis opposita dictis vestris, quam vestri mores adeo oppositi Evangelio, ut nihil magis deforme liceat videre? Auctor recens.

Metuendum est, ne Crucifixus, qui nobis in hora mortis exhibebitur, & qui nobis esse debet causa spei nostræ, atque fiducia, fiat potius objectum terroris nostri, & fortasse etiam desperationis, & damnationis; ubi facta collatione vitæ nostræ cum hoc autographo, cujus imitator esse debemus, si Christiani esse volumus, & prædestinati; inveniatur in nobis tanta difformitas, adeoque signum adeo manifestum nostræ reprobationis. Frustra deferemus ad extremum usque vitæ nostræ spiritum celebre hoc nomen Christianorum; mors Christi nobis erit inutilis, si vita ejus non fuerit norma actionum nostrarum. Non proficiemus ex meritis ejus, nisi ex divinis ejus exemplis profecerimus; & ille non futurus est Salvator noster, nisi nostrum exemplar extiterit. Adnitamur toto peccore tantam prævertere calamitatem. Non sufficiat nobis gestare nomen Christiani; hoc erit proflus inutile, nisi imitati fuerimus J. C. Crucifixum; ad cujus normam conformanda est vita nostra, secundum quam omnes mores nostri componendi sunt, cui unice omnes adjungere debemus cogitationes, desideria, & affectus nostros ne in morte sit objectum terroris nostri, nostræque desperationis. Obversetur jugiter nobis ob oculos divinum hoc autographum, ut omnia illius lineamenta ad vivum exprimamus in nobis, etenim frustra speraremus in illo, nisi dum viveremus, adniti fuissetus mores nostros componere ad normam Evangelii, atque SS. exemplorum illius. Pater Nepveu in libro, qui inscribitur Spiritus Christianismi.

Hoc primum quæsitum a vobis fuit, cum rationis usum affectu esis, ut reminisceremini eorum, quæ in Baptismo polliciti estis. Ene Christianus? Te Christianam esse reddidisti; & vere dixisti, quia propter ztatis innocentiam talis eras; neque enim deleveras Novi Hominis imaginem, videlicet Jesu Christi, quæ una cum characterem Baptismi in anima tua fuerat impressa. Sed hocne vere nunc respondere posses? Si in te cognosceres lineamenta divini hujus autographi, si similis eses Jesu Christo, id sine metu posses asserere: sed si hoc non est, asserere nequis, quia mentiaris, & factis neges, quod asseris ore. Igitur nostrum est secundum hæc regulam nosmet ipsos interrogare, sed quid vel nosmet decipiamus, vel blandiamur nobis. Item.

Cum quis videre vult, utrum imago aliqua sit fidei, utrum omnia exprimat prototypi lineamenta; primum conicit oculos in prototypum, & mox in imaginem, utriusque simul conferens lineamenta. Hac utamur methodo ad cognoscendum utrum simus vere imagines Jesu Christi. Sed quam metuendum est, ne hac imagine confundamur, videntes tantum abesse, ut in nobis similitudinem cum Filio Dei deprehendamus, ut immo videamus maximum discrimen, & omnimodam oppositionem. Tandem enim Mundi Salvator perfecte humilis est, & de se nobis dicit, hoc primum nobis discendum ab illo; sed nihil sectus vani sumus atque superbi. Jesus Christus honores, & plausus exhorruit, uti liquet, ubi accidit, ut illum Regem vellent constituere; nos vero hos honores ardentem consecramur, & deperimus. Nunquid hæc omnia conveniunt cum celebri Christianorum nomine, de quo gloriamur? Hæcne in Baptismo sumus polliciti? hæcne toties mox iteravimus, abrenuntiantes Sathanæ, abnegantes Spiritum, & Mundi pompas, Jesum Christum profertentes nos secururos, ac servaturos in omne vitæ spatium inviolabilem, & irreprehensibilem fidem? Pater Nepveu. Ibidem.

Per gratiam Dei Filii sumus Dei, & heredes Jesu Christi. Quisnam amplior honoris titulus! quæ nobilior qualitas, quæ pretiosior illa adoptivi Filii Dei etiam per gratiam, & heredis omnium bonorum illius? Omnes hi magnifici tituli, omnia hæc magna nomina honoris, & dignitatis, hæc jura successione, & prerogative nobilitatis, quas tribunt genus, Principum favor, merita erga rempublicam, provinciarum, officia, jura sunt quidem venerabilia, & monumenta illustra, sed in arena edificata. Præterquam quod sunt intus inania; Quænam illorum soliditas est, virtus, duratio? Quantumvis extrinsecus niteant, fulgor eorum in speciem tantummodo coruscant. Tempus terit illa, mors vero obruit, vel saltem confundit. Quinam ex his magnificis titulis, quænam ex amplissimis hisce successione, quænam ex his claritatibus nos usque in vitam alteram comitatur? Admirabile hoc simulacrum aureum, argenteum, ahenum, vel ferreum scilicet tantum innititur pedibus. Quamvis locupletissima sint mausolea, non nisi cineres continent. Sola qualitas Filii Dei, filii adoptivi per gratiam, meritum confert, quod non veterascit nobilitatem, quæ locum habet in Cælo. Hæc ea nobilitas est, quam Redemptoris nostri Sanguis impertit. Qualitas sola filiorum Dei absorbet, dissipat, extinguit ceteras. Nulla præter illam, realis est, permanens, solida, superior omnibus vitæ vicissitudinibus. Qualitas sola Christiani reddit hominem vere nobilem. H 3 lo.

J. C. Crucifixi imago causa erit timoris nostri in hora mortis, si vitam ab illius vita difformem duxerimus.

Is vero Christianus dici potest, qui servat innocentiam hagiis.

Qui comparat vitam Christianorum cum prototypo suo, qui est J. C. modicam invenit similitudinem.

Christiani nomen est amplissimum honoris titulus, quem in terris possidere valeamus.